

Činnost Alternativy zdola (AZ) v r. 2015 obsahovala tři hlavní a řadu vedlejších témat. Trojici hlavních představovalo pokračování kampaně participativního rozpočtu, dokončení „družstevnického“ projektu Visegrádského fondu a přeregistrace občanského sdružení na zapsaný spolek. K dalším činnostem patřilo pokračování besed v komunitním centru Prahy 5 Prádelna, akce k trvale udržitelnému rozvoji a životu, podpora několika petic, mj. proti TTIP, tradiční účast na Festivalu lokální ekonomiky, podíl na akcích k výročí upálení Mistra Jana Husa a na podporu Řecka, podpora systému lokální ekonomiky a obchodu LETS a kampani proti palmovému oleji, spolupráce s dalšími iniciativami a sdruženími, zejména v rámci Spojenectví práce a solidarity (SPaS) a se slovenskou Utópiou, a vydávání Zpravodaje AZ.

## Participativní rozpočet

V oblasti participativního rozpočtu došlo po loňsku, kdy rozpočet s participativními prvky zavedla městská část Praha 7, k výraznému pokroku. Na cestu participativního rozpočtu vykročily MČ Praha 10, Praha – Zbraslav a Ostrava – jih a město Jičín, rozpočet s participativními prvky po vzoru Prahy 7 rozběhli v Semilech a na dalších místech (Brno, Sadská) o něm uvažují. Nové vedení Prahy 7 nepokračovalo v načatém postupu, ale záměr neopouští. Spektrum našeho působení se tak změnilo, v minulosti drtivě převažující práce informační, propagační a osvětové zůstaly (v závěru roku např. letákovou kampaní na Praze 10), ale rozrostlo se poradenství, pomoc při práci s veřejností a přibyl monitoring praktického uskutečňování a i účast na podání projektu v rámci parozu na Praze 10. Nadále sledujeme vývoj parozu na Slovensku, zvláště v bratislavské městské části Nové město. Významný podíl na letošním praktickém zavádění parozu v ČR má nezisková organizace Agora CE (díky grantu z Norských fondů, který získala a využívá při působení v Praze 10, Zbraslavi, Jičíně a Ostravě), s níž AZ spolupracuje, nyní zejména na půdě monitorovací skupiny, kde se na přelomu roku pracovalo na metodice parozu, která by měla pomoci jak politikům a občanům, kteří paroz chtějí zavést, tak úředníkům, kteří budou jejich požadavky realizovat. Důležitým obohacením našeho působení při zavádění parozu musí být kromě práce s občany a politiky i práce s výkonnými úředníky veřejné správy, což bylo i cílem plánovaných návštěv měst s parozem koncem roku.

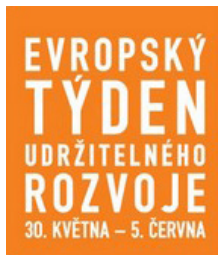


## KONTAKTY

## Družstevnictví

Dokončení visehradského projektu zkoumajícího stav družstevnictví v ČR, Maďarsku, Polsku a SR probíhalo v první části roku. Společně vypracované publikace shrnuly výsledky z výzkumu a z konference („A volatile present and uncertain future. Mapping cooperative and social economies in the Visegrad countries“, editorka Riečanská E., a „Vision 4 a Cooperative Future: Cooperativism for the 21 st century Europe and Beyond. Selected papers“, editorka Zaimova D., Riečanská E., Vittek P., Dimov R.), v rámci projektu vznikla i vlastní informační brožura AZ „Družstevnictví v kostce“. AZ výsledky projektu představila na tiskové konferenci a na konferenci Ekumenické akademie „Důstojná práce vytváří lepší svět“, poskytuje konzultace a zmíněné publikace a pracuje na vytvoření družstevního inkubátoru. V závěru roku AZ doslova pátrala po dokumentech z podzemního mezinárodního jednání zástupců družstev v Praze, zejména po závěrečné deklaraci, a sondovala možnosti překladu publikace s konkrétními družstevními zkušenostmi z Německa.

## Trvale udržitelný život/rozvoj (TUŽ/TUR)



V květnu až červenci probíhala kampaň AZ věnovaná trvalé udržitelnosti. Prvním vrcholem byla účast na 1. ročníku Evropského týdne udržitelného rozvoje. AZ přispěla organizací přednášky Milana Smrže „Kolapsy“ v komunitním centru MČ Praha 5 Prádelna. Druhou akcí byla písemná a internetová anketa, do níž se během dalších týdnů zapojily tři stovky lidí. Výsledky získané ze čtyřstránkového dotazníku byly zveřejněny na internetu a na tiskové konferenci. Z výsledků čerpal i seminář SPaS věnovaný TUR/TUŽ, kde vystoupili Jiří Guth, Ilona Švihlíková a Kateřina Vojtíšková. Téma tím ovšem vyčerpáno nebylo a Zbyněk Fiala, Milan Smrž, Ilona Švihlíková

a Tomáš Tožička ještě vystoupili v Praze na podzimní konferenci Ekumenické akademie „Globální a lokální udržitelnost“. Průběžně byly na akcích a petičních stáncích nabízeny materiály spolku Educon týkající se globálních témat.

## Další aktivity

Krom letních měsíců AZ pořádala přednášky a besedy v komunitním centru MČ Prahy 5 Prádelna, kde jsme mj. přivítali starostu MČ Radka Klímu, senátora Václava Lásku, vzpomněli na ekologičtějšího Josefa Vavrouška, nebo si vyslechli příběh bankrotu Detroitu. Dvojicí akcí v závěru roku – o ekologické encyklice papeže Františka a o migrační vlně – se jejich celkový počet těsně přiblížil desítce. Účast dosahovala vesměs řádu desítek lidí, nejvíce ke třiceti. Podobnou, ale komornější formou – v sídle

## KONTAKTY

AZ – byly Čaje o páté, kde se přednášelo a besedovalo o ekologickém zahradničení, perspektivách české levice (s předsedou SDS Milanem Neubertem) ap. Naopak zástupci AZ, zejména Ilona Švihlíková, Tomáš Tožička a Zbyněk Fiala, byli zváni na přednášky a besedy pořádané jinými organizacemi (kupř. Res publica), ale třeba i na vystoupení na společenských akcích, jako byl např. křest nejnovější publikace Jana Kellera Odsouzení k modernitě.

Desítky hodin strávili aktivisté AZ na petičních stáncích s (euro)peticemi proti TTIP, za mírovou politiku, k hospodaření s vodou, za otevření diskuse o základním příjmu, za majetková přiznání, proti NATO apod.

AZ přispěla k úspěchu konference o Janu Husovi v historické Betlémské kapli, kterou v červnu spolupořádala s Nezávislá média, Ne církevním restitucím, SPaS a SDS, a Řeckého dne na náměstí Míru v Praze, kterou pořádaly vesměs stejné subjekty. Zpravodaj AZ přinesl seriál textů k odkazu husitství od historičky Marie Neudorflové, na Řeckém dni vystoupila Ilona Švihlíková k ekonomickým problémům této země. AZ se také připojila k organizacím, které upozorňují na ekologický, ekonomický a zdravotní problém rozsáhlého a stále se rozšiřujícího používání palmového oleje, kvůli němuž jsou devastovány rovníkové pralesy v Indonésii.



► Konference o Janu Husovi z Betlémské kaple

Tradičně jsme mapovali průběh Festivalu lokální ekonomiky, který se tentokrát konal v Rumburku. Záznam vystoupení a diskusí je zveřejněn, obdobně jako záznamy z řady dalších konferencí, seminářů, demonstrací a tiskových konferencí na webu AZ. Sledujeme rovněž fungování LETS systémů Pralets a BudSob, lokální měny živec (Bratislava, Zvolen) a pokusu o lokální měnu Jizerská koruna. Člen AZ Petr Drahoš nabídl aktivistické komunitě mletí mouky.

AZ je členem Platformy pro sociální bydlení a Platformy udržitelného rozvoje, vstoupilo do české koalice Social Watch, Ilona Švihlíková opět zpracovala ekonomickou část zprávy SW. AZ je rovněž součástí Koalice proti palmovému oleji a byla zapsána na mapu Ashoky – mapy sociálních inovátorů (Zbyněk Fiala, Ilona Švihlíková, Katka Vojtíšková).

## Občanské sdružení a jeho členové

Členové AZ vykonávali činnost dobrovolnicky, ve svém volném čase, často s použitím vlastního majetku a vynaložením vlastních prostředků a peněz. Hlavními finančními zdroji byly v tomto roce

## KONTAKTY

dotace od České nadace, Visegrádského fondu a příspěvky od sponzorů, sympatizantů a samozřejmě členské příspěvky.

Hlavní skupina aktivistů AZ je sice soustředěna v Praze, nebo v různě dostupném okolí, ale obec dalších spolupracovníků a příznivců („dužina“) je rozložena po celé České republice a i za hranicemi. Překonávání vzdálenosti si pak vyžaduje zvýšené úsilí, což může potvrdit zvláště Tomáš Vokoun z Brna. V současnosti se na práci AZ podílí a podrobně se o její činnost zajímá („jádro“) 26 lidí, počet příznivců („dužina“) čítá 92 lidí. Někteří členové AZ se po komunálních volbách v r. 2014 stali zastupiteli ve svých bydlištích, což jim umožňuje přímo se angažovat

v prosazování občanské participace. Velkou personální ztrátou bylo náhlé úmrtí Bohouše Molnára, právníka, který nejen pomáhal svoji odborností, radami, peněžními prostředky, ale byl i výrazným lidským činitelem AZ. Naopak potěšujícím okamžikem byla zpráva, že náš člen, politický filosof Marek Hrubec, šef Centra globálních studií při Filozofickém ústavu Akademie věd ČR a první rektor nově založené univerzity v Burundi, získal Cenu evropského občana, kterou uděluje Evropský parlament. Po letech došlo k obměnám ve výboru občanského sdružení, resp. zapsaného spolku. Staronovými členy jsou Karel Růžička a Ilona Švihlíková, novými



► Marek Hrubec (zcela vpravo) získal v roce 2015 Cenu evropského občana

Zbyněk Fiala a Tomáš Tožička; předsednický post převzal po Iloně Švihlíkové Karel Růžička.

V závěru roku AZ, občanské sdružení, předalo dle požadavků nového Občanského zákoníku náležité dokumenty k přeregistraci na zapsaný spolek. Od 6. ledna 2016 jsme tak vedeni u rejstříkového soudu už jako AZ, z. s.

Webové stránky ([www.alternativazdola.cz](http://www.alternativazdola.cz), [www.participativnirozpocet.cz](http://www.participativnirozpocet.cz)) a internetový měsíčník Zpravodaj AZ přinášejí desítky stran informací o aktivitách AZ, jejich členů a o akcích dalších iniciativ, hnutí a sdružení. Návštěvníci mají možnost si o akcích přečíst zprávy, nebo sledovat video. Seznámit se s poznatky a názory některých členů mohou navíc prostřednictvím jejich osobní publikační činnosti. Ilona Švihlíková vydala knihy „Přelom“ a „Jak jsme se stali kolonií“, Marek Hrubec přidal k paletě svých a týmových děl, které editoval, publikaci mezinárodního kolektivu „Justice and Recognition“, Květa Pohlhammer-Lauterbachová přeložila knihu „Occupy Money“ Margit Kennedyové.

## KONTAKTY

Tradiční akcí byl letní tábor AZ, kde se hodnotila a plánovala činnost, vyměňovaly se zkušenosti AZ a Utópie, rozhodovalo se o přeměně občanského sdružení na zapsaný spolek, ale také se čas věnoval zábavě a sportu. Stejně tak tradiční se již stalo předvánoční posezení AZ, kam jsou zváni přátelé, kamarádi a partneři z dalších organizací, hnutí a iniciativ.

Praha 17. 2. 2016



► Z letního kempu Alternativy Zdola

## KONTAKTY

Web: [www.alternativazdola.cz](http://www.alternativazdola.cz)  
E-mail: [info@alternativazdola.cz](mailto:info@alternativazdola.cz)

Facebook: [www.facebook.com/alternativa.zdola](http://www.facebook.com/alternativa.zdola)  
YouTube: kanál Alternativadola